

Antoni Vidal Ferrando Escriptor

« El món seria inhabitable sense una bona dosi d'esperança, de tendresa, de bona voluntat i no sé si dir d'ingenuïtat »

M'interessen més les obres trencadores que aquelles que segueixen les normes

Text: **Miquel À. Vidal**
Foto: **J. Morey**

Així s'expressa Antoni Vidal Ferrando (Santanyí, 1945) quan parla de la seva darrera obra, *Amors i laberints*, publicada per l'Editorial Ensiola. Després de nou reculls de poemes i tres novel·les, que l'han convertit en un dels més destacats escriptors illencs d'avui dia, ara ens sorprèn amb aquesta obra de difícil filiació genèrica.

El gènere d'Amors i laberints sembla difícil de precisar. Dietari, prosa memorialista, impressions de lector i creador... Què és segons l'autor aquesta obra?

Per mi és un dietari. A un dietari, hi pots escriure el que vols: contar el que fas, contar el que veus, contar el que penses, contar el que records, contar el que t'invendes en aquell moment..., i així. Aleshores jo crec que, en aquest dietari meu, hi ha un poc de tot: crònica, assaig, impressions, autobiografia, retrats literaris, lírica i èpica. De la mateixa manera que hi ha molts estats d'ànim: tendresa, indignació, escepticisme, desencís,

entusiasme... Llavors, tot plegat, ho pots estructurar així com vulguis. Al capdavant, el que jo volia fer era literatura; i a mi m'interessen més les obres literàries que trenquen les normes que no les que les segueixen.

Per tant, fer literatura era l'objectiu que et proposares en escriure aquest llibre?

Bé, dit així, s'ha d'explicar. Com a escriptor, sempre que faig un llibre vull fer literatura. Però, és clar, la literatura la fas sobre algun tema. Jo, a *Amors i laberints* volia parlar de vivències i records, de problemes i contingències del món actual i del nostre país, de la visió que tenc de la literatura i de l'art en general; volia parlar una mica de la meua obra literària i també d'escriptors que ja no hi són i que jo vaig conèixer; parlar-ne, més que per cap altre motiu, per retre'ls un homenatge. Finalment, hi ha una part important del dietari que són els poemes en prosa. Cada tema que tracta acaba amb un poema en prosa, amb el qual intent anar més enllà dels dominis de la lògica i enriquir la

« Aquest llibre és un producte de l'edat. Jo, almenys, no l'hauria pogut escriure mai quan era jove »

perspectiva dels lectors.

Com situaríeu Amors i laberints dins el conjunt de la vostra obra?

És una nova experiència. Encara que, en el fons, sempre escrivim el mateix llibre. El que passa és que m'agrada posar-me reptes, i un d'ells és cercar maneres diferents de dir les coses. També pens que aquest llibre és, en certa manera, un producte de l'edat. Jo, almenys, no l'hauria pogut escriure mai quan era jove.

Parlau d'escriptors venerats i de lectures apassionades; com és el procés d'escollir els autors i les citacions?

No hi ha res previ. El dietari no és cap canó ni cap inventari d'escriptors. Pensa que no parl en cap

moment de Ramon Llull ni de Shakespeare ni de Rimbaud ni de Kafka. Tampoc no parl, per exemple, de llibres com *Pedro Pàramo* o *El gattopardo*, que per mi són una meravella. Per què tot això? Primer, perquè no tenc una memòria enciclopèdica i només he pogut escriure d'allò que ja havia pres nota prèviament; segon, perquè, de vegades, no trobava la relació per unir uns determinats autors amb els temes que volia tractar; i, en tercer lloc, perquè la idea d'anar escrivint un dietari feia que donàs prioritat a alguns aspectes temporals: els dos-cents anys del naixement de Poe, el centenari de la publicació de *Cap al tard*, el 85è aniversari de Tàpies...

Per què heu volgut parlar de la vostra obra?

Per aportar dades que contribuïxin al seu coneixement i a la seva comprensió. Per aclarir-me jo mateix. Potser, d'alguna manera, per justificar-la. Tot i que sé que l'única visió que val de les obres literàries és la que en tenen els lectors.

Ara que dius això: no creus

que els poemes en prosa, en comptes d'ajudar el lector a comprendre els temes del dietari, els poden provocar confusió?

De principi, podria ser que sí. Però, a la llarga, no. Els lectors són molt intel·ligents i saben que la poesia sempre ajuda a conèixer, sempre il·lumina els angles morts. El que passa és que, més que instruir o allisonar, el que fa la poesia és obrir camins, a fi que cadascú trobi les seves pròpies respostes.

Feis un retrat excepcional dels teus dos grans mestres, Bernat Vidal i Tomàs i Blai Bonet; la visió que n'ha fet la posteritat és justa?

Primer et diré que jo ho voldria ser, just. A tots dos, els tenc molt per agrair. Després, en general, aquest país sol pecar d'ingritud. I quan dic aquest país em referesc a tot l'àmbit lingüístic català. Bernat Vidal va ser una figura excepcional, un dels que més va contribuir a la represa de la cultura catalana illenca, després de la guerra; les enciclopèdies el presenten com a mestre de la Generació dels 50, i em tem que hi ha gent jove que ni el coneix. Blai Bonet és un dels més grans de la literatura catalana de tots els temps i, ja ho veus, tretze anys després de la seva mort encara no s'ha començat a publicar la seva obra completa.

Malgrat l'escepticisme religiós i polític, sembla tenir una optimista confiança en l'ésser humà, en l'art i en les vostres creences...

El món seria inhabitable sense una bona dosi d'esperança, de tendresa, de bona voluntat i no sé si dir d'ingenuïtat. Aleshores, encara que vegem tantes d'injustícies, tant de dolor, tants de crims reals i metafòrics; a pesar de tantes realitats calamitoses: guerres, fam, amenaça nuclear, exterminis físics, culturals i de tota mena, fanatisme polític i religiós, hem de fer tot el possible per seguir creient en la vida i per no claudicar ni davant la història ni davant nosaltres mateixos.

Amors i laberints s'està convertint en un èxit de vendes entre els llibres de "no ficció"; us sorprèn?

Jo ja ho voldria que ho fos, un èxit. No per vanitat, perquè, quan ja tens una certa edat, la vanitat és com una grolleria. Però hi ha allò de la satisfacció davant la feina ben feta. Això sí que és un sentiment digne. El que passa és que tu no arribes a saber mai si te n'has sortit prou bé o no, i has d'esperar que ho diguin els altres.